

Dansens og musikkens rødder 46

Lidt om indsamlingen af Sønderhoning og Fannikedans

af Ole Skov

Foreningen til Folkedansens Fremme.

Virksomhedsdagbog.

Januar 1911.

Februar

Onsdag d. 1ste afholdtes Foreningsaften i Højskoleforeningens Gymnastiksal Svaneholmsvej, der dansedes nogle af de, af Hr. cand. juris. Schierbech indsamlede, danse, som agtes udgivne i Hefte 3.

Lørdag d. 11te gennemgik Beskrivelses- og Musikkommissionen med assistance af nogle andre Medlemmer alle Dansene til Hefte 3. Senere paa Aftenen kom to Fanniker Fru Arents og Fru Olesen, som lærte os Spønderhoning og Fannikedans. Hr. mag. Otterstrøm har beskrevet Dansene, og næste Foreningsaften kommer Damerne igen, for at se, om vi har forstået det rigtigt.

Onsdag d. 22de var Formanden og Musikkommissionen hos Hr. Pianist Chr. Christiansen for at høre Udkast til Harmoniseringen af Dansene til Hefte 3; det tegner alt i alt til at blive vellykket.

Da man omkring år 1900 begyndte at indsamle folkedanse, var det ofte tilfældigt, hvilke egne af landet man fandt danse fra. Det var mest studerende i København, der foretog indsamlingen. Når de var hjemme på besøg i provinsen, benyttede de lejligheden til at opsøge personer, der kunne huske gamle danse og den tilhørende musik. Senere gennemførte man rejser kun med det formål at indsamle og lave optegnelser. Der var ikke nogle af indsamlerne, der kom fra Fanø. I perioden op til 1910 erfarede man dog, at der havde været en 'mærkelig' dans på Fanø og på fastlandet ud for øen, samt at enkelte stadigvæk kunne huske dansen.

Der var kun få personer, der beskæftigede sig med danseindsamling, og man havde hverken tid eller penge til at udforske hele landet, så der blev ikke gjort meget ved Fanø-dansen i denne periode.

Indsamling og optegnelse af Sønderhoning og Fannikedans begyndte først på et lærerkursus afholdt i julen 1910¹. Der var en gammel fanøkone med, det var fru Poulsen fra Nordby. Hun optrådte i fanødragt, og hendes søn og datteren Anna, der var gift Olesen, var også med. De tre viste de andre kursusedtagere, hvordan man dansede Sønderhoning og Fannikedans. C. V. Otterstrøm, der var en af indsamlerne i Foreningen til Folkedansens Fremme (FFF), var også deltager på dette kursus. Han skrev i en af foreningens bestyrelsesprotokoller: 'Ingen af dansene lykkedes det os at lære, så jeg tror, at FFF kunne have fornøjelse af at forsøge en henvendelse til Hr. Poulsen, der ikke syntes uvillig til endnu engang at vise dansene frem. Hans adresse er Styrmænd J. Cl. Poulsen, S/S "Ficaria", og så vidt jeg husker, kommer han hver anden uge en tur til København'.

Da J. Poulsen var sømand, og da Anna Olesen nu boede i København, har det nok vist sig nemmere at få Anna Olesen til at komme og vise dansene frem end at rejse til Fanø. Hun deltog nemlig den 11. februar 1911 sammen med sin søster fru Arents ved en danse gennemgang i FFF's beskrivelse- og musikkommission.

C. V. Otterstrøm beskrev dansene, da man påtænkte, at de skulle med i beskrivelseshæfte III, som foreningen ville udgive i sommeren 1911. Beskrivelserne sendtes til kontrol hos Anna Olesen, der svarede i et brev. Hun skrev blandt andet om Sønderhoning: 'Vi kunne ikke finde noget at indvende, dansen er meget individuel, og de sløjfede trin og hoppet retter sig helt efter musikken'. Hun beskriver dernæst fatningen, som også er beskrevet i hæftet, der udkom om sommeren. Anna Olesen fortsætter: 'Derimod er Fannike-

dansen ikke ganske rigtig'. Hun vil så skrive til sin bror, for at han kan beskrive herrens trin, da det er længe siden, at hun selv har danset, og derfor ikke kan huske herretrinet.

Den 15. marts 1911 var Anna Olesen så igen på besøg ved en gennemgang af danse. Her kom det sidste på plads, så både Sønderhoning og Fannikedans beskrives, som familien Poulsen fra Nordby kendte dem.

På samme tid var der på folkemindesam-

lingen ansat en arkivar ved navn Hakon Grüner-Nielsen. Han hørte første gang om Sønderhoning melodier i København i 1914², hvor han hørte en gammel Fanø-kaptajn synge Sønderhoning melodier og fortælle om gamle skikke på øen.

I årene efter var Grüner-Nielsen flere gange på Fanø for at beskæftige sig med melodistoffet til dansene. I 1920 udgav han bogen 'Folkelig Vals', hvori han blandt andet behandler 'Fanø-materialet'.

fortsættes i næste nummer

Sønderho-dansere med Peder Brinch til venstre – ca. 1917.

Noter:

1. Foreningen til Folkedansens Fremmes Arkiv
2. Folkelig Vals af H. Grüner-Nielsen, 1920